

[[Landbrugsministeren.]]

mener som den Gang, at det er af Betydning for de paagældende, om man kan ved en eller anden Foranstaltning fra Samfundets Side hindre et saadant større Sammenbrud. Vi gør det, fordi vi har den Tro, at før disse Sammenbrud finder Sted, vil disse Landmænd selvfølgelig have gjort alt muligt for at holde det gaaende, for at klare sig, og det vil betyde en forfærdelig Lidelse og Sorg for dem, som ingen kan være interesseret i at lægge paa dem. Men det vil samtidig i mangfoldige Tilfælde betyde, at de, før de giver op, vil have forringet deres Ejendom, for at klare de allernødvendigste Udgifter, i et Omfang, som Samfundet heller ikke kan være tjent med. Derfor er vor Stilling som den Gang, at Staten, Samfundet, ikke alene har en Pligt til, men en betydelig Interesse i at hjælpe til at faa disse Menneskers økonomiske Stilling klaret. Men det, der selvfølgelig maa være Hovedformaalet, er, at den Støtte, man her vil give dem gennem Laan, gennemføres paa en saadan Maade, at man naar det Formaal, der er tilsigtet, nemlig en betydelig Nedbringelse af den alt for store Gældsbyrde, som nu truer dem med Ruin, med Undergang.

Jeg maa derfor sige, at vi maa stille os, som vi gjorde i 1927—28. Vi er glade for, at Venstre nu er kommet over til det Standpunkt, at det er Staten selv, der maa foretage Udlaanene, at man ikke overlader Ansvaret og Risikoen alene til Bankerne, for saa bliver det ingenting til. Men vi maa som sidst ogsaa hævde, at det kan ikke være fuldstændig letsindige Udlaan, man foretager. Da vi var i Opposition, havde vi den Opfattelse, og den samme Opfattelse maa vi have nu, da vi har Regeringen. Altsaa Partiet Venstre har en fuldkommen modsat Opfattelse af den, de havde som Regeringsparti, da de ikke vilde have, at Staten skulde have fjerneste Ansvar og Risiko; nu gaar de som Oppositionsparti lige over i den modsatte Vejgrøft og overlader hele Ansvaret og Risikoen til Statskassen og Bedømmelsen og Administrationen til andre. Men vi maa følge den samme fornuftige og forsigtige Linie, som vi foreslog i sin Tid.

Dér maa jeg lige nævne nogle Ting, som jeg mener maa være absolut afgørende, hvis man vil gennemføre et saadant Forslag, noget, som vi altsaa principielt mener vil være klogt, ligesom vi mente det i 1927—28. For det første maa Hovedformaalet, en Gældsnedbringelse af Betydning, sikres ved saadanne Udlaan, og derfor maa man

selvfølgelig have Størrelsen af det Laan, som den enkelte Landmand skal have, sat i noget Forhold til den Gældsnedbringelse, der finder Sted ved en saadan Akkordordning. For hvad vil der ellers let kunne ske, naar man nedsetter saadanne Udvalg, som ikke har noget direkte Ansvar overfor Laangiveren? Ja, saa kan det gaa paa den Maade, at det bliver en fuldkommen Konvertering af den Gældsbyrde, enkelte Landmænd har, at de kan faa afbetalt Penge, som de maaske har til høje Renter. Lad os sige, at en Mand skylder bort 6 000 Kr., som han ikke kan klare. Han faar 3 000—4 000—5 000 Kr. til Dækning af de 6 000 Kr. Det er faktisk kun en Konvertering af en Gæld, som virker tyngende, ikke alene ved sin Størrelse, men ogsaa og navnlig ved den for høje Rente og maaske ved Afdragsvilkaar og lignende, og det kan, jo ikke være Meningen med en Lov, der giver betydelige Udlaan til Akkords Opnaaelse. Meningen med en saadan Lov maa være at søge nedbragt den alt for høje Gældsbyrde, Landmændene har. Hvis man ikke skal komme ind i noget, som man ikke har Haand i Hanke med gennem Loven, maa man derfor have en Bestemmelse, der gaar ud paa, at for at man overhovedet kan faa et saadant Laan, skal Laanets Størrelse staa i et vist Forhold til Gældsnedskrivningen.

Dernæst vil jeg sige, at det her som i alle andre Tilfælde, hvor der laanes Penge ud, ikke kan være saaledes, at det kun er Laaneren, der bestemmer, hvem der skal bedømme de foreliggende Forhold. Selv om det er Staten, der er Laangiver, maa Staten ogsaa have noget Indseende med, at den Bedømmelse, der foretages, foretages ogsaa med Hensyntagen til Laangiveren.

Jeg kan for øvrigt slet ikke forstaa, hvorfor man skal have to Udvalg til at administrere denne Lov. Man fik i sin Tid ved Akkordlovens Gennemførelse nedsat Udvalg ude omkring til at hjælpe til Akkordopnaaelse, Udvalg, som vi fra første Færd var med til at arbejde for, fordi vi var klar over, at det var vanskeligt for Landmændene at opnaa Akkord, hvis ikke der var saadanne Udvalg til at bistaa dem, til at vejlede dem, til at forhandle om disse Spørgsmaal.

Jeg forstaaer slet ikke, hvorfor man nu foruden disse Udvalg skal have Løaneudvalg, bestaaende af Repræsentanter for Amtsraad, Landboforeninger og Husmandsforeninger. Nu er der jo ingen Tvivl om, at disse Institutioner meget vel kan finde gode, forstandige og samvittighedsfulde Folk